

SÈRIE 3

Paisatge. Natura i cultura

Consideracions generals:

Cal tenir en compte que no hi ha una resposta única; per tant, només a títol orientatiu, esmentem una llista d'idees clau per a cada opció.

Exercici 1

[2 punts]

Opció A

La persona que s'examina ha de fer comentaris analitzant el valor semàntic dels elements que componen l'obra i establir relacions amb l'actual fenomen del canvi climàtic.

L'argumentació no té una solució unívoca i la persona que s'examina pot proposar altres interpretacions de les que aquí s'indiquen, que s'han de considerar vàlides si reflecteixen una anàlisi dels valors semàntics de l'obra representada. Es valorarà l'ús de la terminologia adequada i la qualitat de les argumentacions.

IDEES CLAU

Nota sobre l'obra:

L'obra *La tempesta* de Giorgione representa un paisatge amb elements naturalistes, elements arquitectònics i figures humanes. Aquest quadre es considera la primera representació del paisatge com a protagonista principal d'una pintura. Encara avui es considera que el seu significat és un misteri, i també és motiu de debat en la historiografia de l'art, que planteja la possibilitat que es pugui considerar també com la primera obra feta sense una finalitat precisa, concepte precursor de l'art modern del «quadre pel quadre». Un altre element rellevant d'aquesta obra és el concepte de la immediatesa del temps, representat pel llampec que il·lumina l'escena just en aquell moment, que és un concepte molt modern si tenim en compte l'apreciació del temps en aquella època.

Sobre el comentari:

Identificar i interpretar els components de l'obra, com ara la climatologia, els elements de la natura (arbres, riu, terra, cel...) o les edificacions, i crear paral·lelismes amb els mateixos components del món en què vivim, des d'un punt



de vista de les accions i de les conseqüències de la crisi climàtica. L'objectiu és fomentar una reflexió conscient d'aspectes presents en el debat actual per tal que l'examinand pugui associar i entendre l'expressió artística com a reflex epistemològic del seu lloc i del seu temps.

Sobre la tempesta:

- Freqüència i violència dels actuals esdeveniments atmosfèrics.
- Tendència del canvi del clima mediterrani a clima subtropical.

Sobre la natura:

- Crema d'arbres i boscos per la calor excessiva.
- Caiguda d'arbres per vent violent.
- Sequera del terreny i pèrdua d'elements verds.
- Reducció o desaparició de reserva hídriques.
- Desbordament de rius i grans inundacions.
- Temperatura creixent de l'aigua i alteració biotòpica.

Sobre l'arquitectura:

- Patrimoni històric en perill pels efectes atmosfèrics.
- Inadequació dels habitatges per suportar els valors extrems de les temperatures.
- Insostenibilitat del consum energètic, sempre més alt, a causa de l'aire condicionat i la calefacció.

Sobre la figura humana:

- Canvis en la relació entre les persones i els espais naturals.
- Manera de vestir incerta a causa de les variacions climàtiques (en el quadre una figura està molt abrigada i una altra està nua).
- La distància/separació entre les dues figures del quadre es podria interpretar com la distància social que vivim arran de qüestions sanitàries, que poden anar vinculades també a les conseqüències de les grans variacions climàtiques.



Opció B

IDEES CLAU

Aquesta obra està composta de dues parts que es presenten juntes: una imatge fotogràfica i una imatge d'una instal·lació de llum fluorescent. Una anàlisi cromàtica evidencia una paleta reduïda, de tendència monocroma, i una absència total de colors complementaris; temperatures cromàtiques altes (gamma de colors freds) en tota l'obra; diversos valors de blanc (llum i glaç); contrastos forts entre clars i foscos en la meitat superior; analogia cromàtica en la part inferior amb diversos graus de saturació i amb colors molt propers i de valors tonals diferents; presència preponderant de color primari (blau) i una presència subtil de color secundari (lila), i una escala de grisos amb una elevada gamma de valors des d'un blanc pur a un negre profund.

Es valorarà l'ús de la terminologia adequada.

Es valorarà la qualitat de les argumentacions.



Exercici 2

[8 punts]

Consideracions generals:

Aquest és un exercici emmarcat dins el tema «Paisatge, natura i cultura», i les imatges 1, 2 i 3 hi fan referència explícita.

L'objectiu de l'exercici és obtenir una representació versemblant o una representació abstracta d'una escena en què aparegui un esdeveniment climàtic extrem. La persona que s'examina ha de tenir cura de crear una ambientació relacionada amb el seu entorn urbà (poble, escola, casa seva...) sotmès a l'acció climatològica. Té l'opció d'escollir entre una representació figurativa o una d'abstracta a partir dels dos esbossos així plantejats.

La persona que s'examina ha de sintetitzar els aprenentatges del dibuix, siguin més aviat relacionats amb modalitats de dibuix tècnic de la perspectiva cònica aplicada a la representació figurativa, siguin de caràcter més aviat informal i expressiu de l'abstracció com a forma d'interpretació no figurativa de la realitat. Els coneixements i habilitats requerits són els següents:

1. La memòria visual, ja que es demanen representacions d'espais i contextos que, sens dubte, figuren en l'arxiu iconogràfic personal.
2. Capacitat de representació, atès que es requereix versemblança dels elements representats i transformats.
3. Interpretació i imaginació; és a dir, intentar donar una resposta pròpia i original com a resultat de la interpretació subjectiva dels referents indicats.
4. Domini tècnic en l'ús de la tècnica triada segons l'opció A o B.

Es valorarà:

- Les qualitats estètiques, expressives i representatives per les quals l'examinand ha optat.
- La destresa en l'ús de la tècnica emprada i escollida lliurement.
- El risc a l'hora de presentar solucions creatives.



Ebossos

[2 punts]

En el primer esbós l'examinand ha d'estudiar la composició general en la modalitat figurativa del dibuix aplicant els criteris de perspectiva cònica intuïtiva (pàgina 8 del quadern d'examen), mentre que en el segon ha de fer una interpretació que tendeixi a l'abstracció, en què pot haver-hi un cert grau de reconeixement de les figures, però amb un baix grau d'iconicitat (pàgina 9 del quadern d'examen).

Aquestes intencionalitats han d'ésser ben evidents en els esbossos. **No** s'han de puntuar els esbossos que no responguin a l'enunciat de la pregunta. L'esbós ha de servir per preparar realment el dibuix gran.

Es valora:

- La utilització clara del dibuix com a base per a definir i projectar una obra artística (dibuix de 29,7 × 42 cm) i com a mitjà de pensament visual.
- La destresa en l'ús del mitjà triat.

Treball de 29,7 × 42 cm

[6 punts]

Es valora:

- La capacitat imaginativa de representació d'un esdeveniment climàtic en relació amb el paisatge urbà.
- La creativitat en la interpretació dels elements que es demanen en l'enunciat.
- La competència gràfica per a resoldre de manera adient la modalitat triada.
- Les aportacions imaginatives en la representació i en l'ambientació de l'escena a partir del model triat.
- El domini de la composició i de la superfície del dibuix.
- El bon tractament de la tècnica triada.
- Altres aspectes que el corrector pot tenir en compte en funció del tipus de dibuix que s'hagi fet.

El corrector ha d'adoptar els criteris de flexibilitat recomanats en les reunions de correctors.



La persona que s'examina té l'opció d'escollir la tècnica d'entre les anomenades tècniques seques i optar per una resposta monocroma (opció A) o en color (opció B). Per tant, es valorarà especialment l'ús correcte de la tècnica triada lliurement.

D'acord amb l'enunciat, el corrector pot agrupar els diversos aspectes que cal avaluar en quatre blocs genèrics:

A. Coherència formal en la relació entre els factors climàtics i l'espai arquitectònic urbà, sigui en la modalitat més aviat figurativa, sigui en la modalitat més aviat abstracta.

(Valoració orientativa: 1,5 punts)

B. Tractament tècnic del dibuix. Bon ús del material triat.

(Valoració orientativa: 1,5 punts)

C. Creativitat, imaginació i risc en les aportacions.

(Valoració orientativa: 1,5 punts)

D. Composició (ocupació del pla gràfic, equilibri de zones, ordenació i estructura dels elements).

(Valoració orientativa: 1,5 punts)